

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Polityki Rodzinnej
Dyrektor
Olgierd Podgórski

DSR-IV.510.192.2023.GJ
Warszawa, 10 stycznia 2024 r.

Szanowna Pani/Szanowny Pan

- Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej

- Dyrektor Wydziału ds. Koordynacji

Systemów Zabezpieczenia Społecznego

w Urzędach Wojewódzkich

- **Wójt, Burmistrz lub Prezydent Miasta**

Szanowni Państwo,

dnia 30 grudnia 2023 r. weszła w życie *ustawa z dnia 19 grudnia 2023 r. o szczególnych rozwiązaniach w celu zachowania ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności* (Dz. U. z 2023 poz. 2768).

W związku z powyższym, przekazuję w załączeniu, przygotowany przez Departament Polityki Rodzinnej materiał informacyjny dla gmin i wojewodów, zawierający informacje o zmianach stanu prawnego dotyczącego ważności orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności i przyznawania na ich podstawie odpowiednich świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności.

Zgodnie z art. 1 ww. ustawy, orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173, 240, 852, 1234, 1429), które zachowało ważność na podstawie art. 23 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 852) albo którego okres ważności upłynął w okresie po dniu 5 sierpnia 2023 r. i przed dniem 30 września 2024 r., zachowuje ważność do dnia 30 września 2024 r. jednak nie dłużej niż do dnia, w którym nowe orzeczenie o niepełnosprawności albo nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności stanie się ostateczne.

Wejście w życie ww. ustawy oznacza, że z mocy prawa ulegają przedłużeniu do dnia 30 września 2024 r. - jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego, ostatecznego orzeczenia - następujące orzeczenia o niepełnosprawności albo stopniu niepełnosprawności wydane na

czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:

- a) orzeczenia o niepełnosprawności oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane na czas określony, które zachowały ważność/uległy przedłużeniu z mocy prawa na podstawie art. 23 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw,
- b) orzeczenia o niepełnosprawności oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, których okres ważności upłynął/upływa w okresie po dniu 5 sierpnia 2023 r. i przed dniem 30 września 2024 r.

Uwaga: bez znaczenia pozostaje fakt, iż były to np. orzeczenia o niepełnosprawności wydane na okres do ukończenia przez dziecko 16 r. życia – takie orzeczenia również są objęte ww. przepisem przedłużającym z mocy prawa ich ważność.

Konsekwencją opisanego wyżej, kolejnego przedłużenia z mocy prawa, tym razem na podstawie art. 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w celu zachowania ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, ważności ww. orzeczeń będzie również konieczność odpowiedniego przedłużenia, z urzędu, przez gminne organy właściwe (i odpowiednio wojewodów) prawa do uzależnionych od niepełnosprawności: świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Obowiązek odpowiedniego przedłużenia z urzędu prawa do ww. świadczeń jest uregulowany w art. 4 ww. ustawy z dnia 19 grudnia 2023 r.

Zgodnie z tym przepisem, decyzje, na mocy których przyznano prawo do uzależnionych od niepełnosprawności świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów albo świadczeń lub dodatków na pokrycie kosztów utrzymania dziecka lub osoby pełnoletniej w rodzinnej pieczy zastępczej, wydane na podstawie orzeczeń o niepełnosprawności albo orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, których okres ważności uległ przedłużeniu na podstawie art. 1, **zmienia się w zakresie okresu, na jaki przyznano prawo do tych świadczeń, zasiłków albo dodatków, z uwzględnieniem określonego w art. 1 terminu ważności orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.**

Ponadto, w celu uproszczenia procedury wydłużania z urzędu prawa do odpowiednich ww. świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności, zgodnie z art. 4 ust. 2 ww. ustawy, postępowanie w sprawie zmiany decyzji przyznającej prawo do świadczeń, o których mowa w ust. 1, wszczyna się z urzędu. Przepisów art. 10 i art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 i 803) nie stosuje się. Wyłączenie zastosowania art. 61 § 4 kpa oznacza, że wszczęcie postępowania w sprawie zmiany z urzędu decyzji, nie będzie wymagać zawiadomienia strony o wszczęciu tego postępowania. Natomiast pominięcie zastosowania art. 10 kpa (zasada czynnego udziału strony w postępowaniu) ma na celu przyspieszenie tak wszczętego z urzędu postępowania, które finalnie zakończy się wydaniem decyzji na korzyść strony.

W celu realizacji ww. obowiązku organ właściwy (lub odpowiednio wojewoda), wśród osób, którym przyznał ww. świadczenia, na podstawie posiadanych akt spraw powinien z urzędu, bezzwłocznie ustalić listę osób:

- a) które mają przyznane uzależnione od niepełnosprawności: świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłki dla opiekunów na podstawie przedłużających prawo do tych świadczeń decyzji administracyjnych wydanych w oparciu o art. 26 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (dotyczy to decyzji w których przedłużono

prawo do ww. świadczeń odpowiednio do dnia 31 grudnia 2023 r. oraz 31 marca 2024 r.)
W praktyce nie jest natomiast zasadna zmiana decyzji przedłużających wydanych w związku z art. 23 pkt 3 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw gdyż w decyzjach tych już jest odpowiednio do 30 września 2024 r. wydłużone prawo do ww. świadczeń.

- b) którym w okresie od 6 sierpnia 2023 r. do 29 września 2023 r., wygasło bądź wygaśnie prawo do ww. świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności w wyniku upływu w tym przedziale czasowym okresu ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

Po ustaleniu ww. osób organ właściwy (lub odpowiednio wojewoda) mają obowiązek z urzędu dokonać odpowiedniej zmiany wydanych wcześniej decyzji w zakresie okresu na który dotychczas ww. świadczenia zostały przyznane i przedłużyć wydane wcześniej decyzje do dnia 30 września 2024 r. jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego ostatecznego orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności.

Uwaga: część decyzji będzie wymagać zmiany polegającej na ustaleniu prawa do ww. świadczeń wstecz i tym samym odpowiedniego wyrównania wypłaty świadczeń za miesiące poprzednie.

Przykład:

Pan X legitymował się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którego termin ważności był określony na 31 października 2023 r. i w związku z tym orzeczeniem miał przyznany zasiłek pielęgnacyjny również do 31 października 2023 r. Po wejściu w życie ustawy z dnia 19 grudnia 2023 r. o szczególnych rozwiązaniach w celu zachowania ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, organ właściwy ma obowiązek odpowiedniej zmiany z urzędu decyzji ustalającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego Pana X w zakresie okresu jego przyznania. Zmiana ta będzie polegać na wydłużeniu okresu pobierania zasiłku pielęgnacyjnego od 1 listopada 2023 r. do 30 września 2024 r. jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego ostatecznego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. W tym przykładzie organ właściwy będzie musiał więc wypłacić wyrównanie zasiłku pielęgnacyjnego przysługującego za miesiące poprzednie (listopad-grudzień 2023 r.).

Podkreślić należy, że nie ma żadnych ograniczeń, które uniemożliwiałyby organowi właściwemu (lub odpowiednio wojewodzie) dokonać opisanego wyżej przedłużenia prawa do określonego świadczenia rodzinnego (lub innych ww. świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności) także w sytuacji gdy upłynął już wskazany w zmienianej decyzji okres na który dane świadczenie było w tej decyzji przyznane. Czyli jak najbardziej np. w styczniu 2024 r. organ właściwy zmienia decyzję przyznającą osobie X zasiłek pielęgnacyjny do 31 grudnia 2023 r. poprzez zmianę tej decyzji polegającą na wydłużeniu prawa do zasiłku pielęgnacyjnego do 30 września 2024 r. Niedopuszczalne jest zatem w takich przypadkach odmawianie osobom uprawnionym przedłużenia decyzji z urzędu w opisanym procedurze i zobowiązanie tych osób do złożenia kolejnego wniosku o określone świadczenie.

Uzupełniając ww. procedurę należy także przypomnieć, że świadczeniami uzależnionymi od niepełnosprawności, do których zastosowanie mają ww. zapisy ustawy z dnia 19 grudnia 2023 r. są nie tylko świadczenia bezpośrednio uzależnione od odpowiedniego orzeczenia (np. świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek pielęgnacyjny, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka) ale też świadczenia uzależnione pośrednio od odpowiedniego orzeczenia, tj. zasiłek rodzinny

i tym samym wszystkie dodatki w przypadku rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, w której dochód na osobę przekracza kryterium podstawowe 674 zł ale nie przekracza kryterium podwyższonego 764 zł lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną w wieku powyżej 18 r. życia, która nie uczy się w szkole/szkole wyższej.

Z wyrazami szacunku
Olgierd Podgórski
Dyrektor
Departamentu Polityki Rodzinnej
/-podpisano elektronicznie-/